GAZETA KRAKOWSKA

Nro 2.

Z KRAKOWA DNIA 7 STYCZNIA 1829 ROKU WE SRODE.

Z Warszawy d. 30 Grudnia.

Odlanie posągu Kopernika odbyło się szczęśliwie w pracowni Pana Gregoire.

Prawdziwy żal i smutek otaczaiący osierociałą familię ś. p. Jana Pszczyna Theiner, Doktora Medycyny i Chirurgii, Kawalera Krzyża zasługi Woyskowey, przeymuie licznych iego przyiacioł, i tych nawet, którzy go zaledwie znać mogli. Nieodżałowany ten mąż pozostawił nam godne naśladowania wzory cnot i talentów, które go zdobiły. — Urodzony bowiem w Górnym Szląsku, poświęcił się naukom lekarskim, a wdwudziestey wiosnie życia iuż otrzymał stopień Doktóra Medycyny i Chirurgii i należał do rzędu znakomitych Medyków. Powodowany żądzą sławy opuścił zagrodę oyczystą, i iako Sztabowy Lekarz woysk Xięztwa Warszawskiego dzielił z niemi trudy woienne w pamiętney kampanii 1812 roku. Za szczególnieysze odznaczenie się i liczne zasługi woienne, ozdobiony naprzód krzyżem złotym, a potem udarowany został kleynotem Szlachectwa. W ciągu swego pobytu w tuteyszey stolicy od czasu ustalenia powszechnego pokoiu coraz nowemi dowodami swey biegłości, niezmordowaney pracy i bezinteressowaney gorliwości, zjednał dla siebie sprawiedliwy szacunek i zaufanie. — W pośród tych prac i poświęcenia czuły małżonek, wzorowy oyciec, wierny przyiaciel, cały oddany społeczności, o samym sobie zapomniał. Nigdy bowiem nie szczędził zwątlałych sił i zdrowia, gdy ratować cierpiącą ludzkość iego pomocy wzywała. Niestety! wcześnie on przewidział całą okropność skutków swey nieuleczoney słabości, która zwolna go trawiąc wzmogła się nakoniec gwałtownie, a nieubłagana śmierć zbyt wcześnie, bo w 38 roku życia po iednomiesięczney chorobie w dniu 10 Grudnia r. b. wyrwała go z łona rodziny i przyiacioł. Pokóy twym cieniom szanowny mężu! choć duch twóy uniósł się z pośród nas, pamięć iednak wielkich cnot i blask chwały, iakiemi iaśnieiesz, nigdy z wdzięcznych serc wygładzone nie zostaną.

Kurs Listów Zastawnych.

Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Za Sto złotych w Listach Zastawnych.

Żądano	zł: 85	gr. 15
Płacono	— 85	— $7\frac{1}{2}$

W Warszawie dnia 30 Grudnia 1828 r.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec Żyta zł: od 10 i pół do 11 i pół. — Pszenicy od 27 do 33. — Jęczmienia od 8 do 9. — Owsa od 5 i grosz srebrny do 6 gr: 20 — Siana furę iednokonną od 10 do 18; parokonną od 22 do 26. — Słomy furę od 6 do 8.

Z Petersburga d. 30 Listopada D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Rozkazem dziennym z dnia 23 b. m. raczył N. Pan oświadczyć zupełne Swoie zadowolenie Jenerałowi Porucznikowi Hrabiemu Wittowi, dowodzącemu trzecim korpusem osadoiczym iazdy rezerwowey, oraz Szefowi głównego sztabu tegoż korpusu, i Szefom dywizyy i dowódcom brygad i pułków, za gorliwość, z iaką przyłożyli się do przysposobienia i dostawienia do Odessy 160,000 czetwerti mąki i sucharów z magazynów osad rzeczonego korpusu.

Przez Naywyższy Ukaz do Rządzącego Senatu pod dniem 16 b. m., sprawuiący obowiązek Dyrektora Kancellaryi Ministra Narodowego oświecenia, Radcą Dworu Gaiewski, mianowany Cenzorem ubocznym Komitetu Cenzury Petersburgskiey.

Przez Naywyższy Ukaz obiawiony Rządzącemu Senatowi przez Ministra Narodowego oświecenia dnia 17 Listopada, na osnowie Naywyżey potwierdzoney dnia 22 Kwietnia tego roku Ustawy o Cenzurze, Jego Cesarska Mość dnia 16 Listopada Naywyżey potwierdzić raczył niżey wymienionych urzędników, którzy przez Główny Zarząd Cenzury uznani za ufnych i zdatnych do poruczaiących się im obowiązków: Rządcą Kancellaryi przy Głównym Zarządzie Cenzury, zostaiącego w tym obowiązku przy Głównym Komitecie Cenzury, Radcę honorowego Komowskiego. Cenzorami: I) Do Komitetu Cenzury Petersburgskiey: Professorów zwyczaynych tuteyszego Uniwersytetu: Rzeczywistego Radcę Stanu Lodego, Radcę Dworu Szczegłowa i 7mey klassy Sękowskiego; na ubocznego Cenzura, zostaiącego w obowiązku Cenzora Głównego Komitetu Cenzury, Assessora Kollegialnego Serbinowicza. II) Do Komitetu Cenzury Moskiewskiey: Professorów zwyczaynych tamecznego Uniwersytetu: Radców Stanu Dwihubskiego i Gwietaiewa oraz Radcę Dworu Sniegirewa; na ubocznych Cenzorów, będących Cenzorami w teraźnieyszym Komitecie Cenzury; byłych Majorów Glinkę i Izmayłowa. III) Do Komitetu Cenzury Dorpackiey: Professorów zwyczaynych tamecznego Uniwersytetu: Rzeczywistego Radcę Stanu Ewersa, Radcę Kollegialnego Erdmana i Professora Teologii Lenca. IV) Do obowiązków oddzielnego Cenzora przy Uniwersytecie Kazańskim, Professora zwyczaynego Doktora Erdmana. V) Do Komitetu Cenzury zagraniczney; starszemi Cenzorami: Radcę Dworu Soca i Assessora Kollegialnego Hummela; młodszemi Cenzorami: Radcę honorowego Dukszyńskiego i Rejestratora Kollegialnego Rode; Bibliotekarzem 10tey klassy Odoiewskiego. VI) Na oddzielnego Cenzora w Odessie, Dyrektora Liceum Riszeliewskiego, Rzeczywistego Radcę Stanu Orlaia.

Minister spraw wewnętrznych dnia 15 Listopada obiawił Rządzącemu Senatowi, iż N. Cesarz Jegomość dnia 12 Listopada Naywyżey rozkazać raczył: zostaiącego w Kollegium Państwa spraw zagranicznych, Mistrza Obrzędów Dworu J. C. Mości i będącego w stopniu Szambelana Xięcia Borysa Jussupowa przeznaczyć do Ministeryum spraw wewnętrznych dla osobnych poleceń, zostawuiąc przy nim i urząd Mistrza Obrzędów.

Nowy herb dla obwodu Kaukazkiego, w dniu 23 Października przez N. Pana zatwier-

dzony, i przez Ministra spraw wewnętrznych Rządzącemu Senatowi przedstawiony, składa się z tarczy na dwie połowy podzieloney. Wyższa połowa pokazuie, w złotem polu, Rossyyskiego orła, stoiącego na szczycie Kaukazu, trzymaiącego wieniec wewrzynu i piorun. U stóp iego leżą pokruszone kaydany starożytnego Prometeusza. Niższa część tarczy zawiera woiownika Kaukazu, który, po zielonym stepie, konno ucieka, i podług dawnego zwyczaiu górali, pierzchaiąc, z łuku strzela. Zdala widać śnieżne szczyty Kaukazu. — Dalsze wyiaśnienie herbu tego zdaie się zbyteczne; starano się bowiem ułożyć go sposobem herbów mówiących (*armes parlantes.*)

Donoszą z Mikołaiewa, iż dnia 6 b. m. spuszczono tam z warsztatu 60ciodziałową fregatę Tenedos, wybudowaną podług systemu Pana Seppings przez Pułkownika inżenierów marynarki Kawercnewa. Obrząd ten odbrawił się w obecności Jenerała Gubernatora Hrabiego Worencowa i Admirała Greigh, oraz licznych widzów. Tegoż dnia śpiewano tam *Te Deum* na podziękowanie Wszechmocnemu za wzięcie Warny, poczem było śniadanie w urządzoney na ten cel galeryi admiralicyi.

O doniesionem niedawno podbiciu Karaczaiewców, rapport datowany z Stawropola dnia 16 Listopada, umieszczony w Dziennikach tuteyszych, zawiera następuiące szczegóły:

"Nayniedostępnieysze mieysca, przepaści, wąwozy i skały ze wszystkiemi zgrozami, iakie natura nagromadziła w sterczących górach Kaukazu, około Elboru, nayuporczywiey były bronione od Karaczaiewców, ludu, który dotychczas był głuchym na wszelkie przedstawiania łagodności, i z uporną dumą spoglądał z wyniosłych szczytów skał, zapewniaiących mu od wieków niepodległość. Sława przezwyciężenia przeszkód przyrodzenia i ugięcia podobnego do nich umysłu górali zachowana była w wytrwałości naszych woiowników, i przedsiębierczemu duchowi ich Dowódcy, który krótko postanowił, użyć do podbicia uporczywego szczepu Kaukazkiego przemocy, gdyby użycie łagodności i namow stały się bezskuteczne. Obadwa środki, przemoc i namowa, zostały uwieńczone pomyślnym skutkiem. Chan Awarów, władaiący nad dwoma przeszło tysiącami głów, straszliwy dla sąsiadów, wykonał Cesarzowi Rossyyskiemu przysięgę wierności, przekonany o korzyściach, iakie wynikną dla ludu iego, z dobrowolnego poddania się pod berło Rossyyskie. Dumni Karaczaiewcy, do chwili tey zwolennicy Porty Ottomańskiey, zrzekli się swego uporu podczas wkroczenia woiowników Rossyyskich do ich siedlisk, które dotychczas nieprzystępnemi sądzono, a zdumieni, iż zwycięzcy, pomimo pomyślnego postępu swych przedsięwzięć, nie naruszali mieszkań i własności przeciwników, iak pierwsi, złożyli hołd Nayiaśnieyszemu Cesarzowi.

"Naoczny tylko świadek może sobie wystawić trudności, iakie woyska nasze miały do pokonania. Cała iazda rozkulbaczyła konie, i ludzi pieszo wraz z strzelcami użyto. Musieli oni zarazem wdzierać się na pionowe prawie skały, i walczyć z nieprzyiacielem, trzymaiąc się iedną ręką, aby nie spadli do przepaści, a strzelaiąc drugą; gdy tymczasem schronieni za drzewami i urwiskami obrońcy okolicy, w lekkiey odzieży i wprawni do pełzania, używali swych korzyści, i nietylko dobrze wymierzone do naszych puszczali wystrzały, lecz nadto po pochyłościach, spuszczali na naszych kamienie

)2(

nie mogąc iednak ich wstrzymać. Dwanaście godzin trwała zacięta walka, a zwycięzcy kilka wiorst musieli się wdzierać po górach, nim weszli na szczyt, którego posiadanie stanowiło o zwycięztwie. Naywyższy władca Karaczaiewców złożył Jenerałowi prośby i przyrzeczenia zwyciężonych, i z nay większem wzruszeniem mówił do niego o postępie oręża Rossyyskiego, którego sobie nie mógł wyobrazić, iako skutku waleczności żołnierzy i dobrych rozporządzeń naczelnika. " Szczęśliwi iesteście, iż wam się powiodło weyść do naszych ukrytych siedlisk: byliśmy tak mocno przekonani, że to nie nastąpi, iż nawet podczas boiu, nikt z nas nie osądził potrzebnem żony, dzieci i własności w bezpieczne schronić mieysce; lecz szczęście wasze zwyciężyło nas. Byliśmy naywiernieyszemi zwolennikami Porty, i nigdyśmy iey nie zdradzili. Ona nas zdradziła, poruczaiąc losowi, i nie umieiąc bronić swey twierdzy Anapy. Staliście się więc naszemi władcami, a my nie łamiemy nigdy danego słowa. Ochroniliście nasze rodziny, nasze domy i mienie od zniszczenia, a iuż i to iedna wam naszę wdzięczność.,, Zapał i uczucie, z iakiem starzec wymawiał te słowa, zaręczały ich szczerość.

" Świetny ten postęp oręża, toruie drogę do przywrócenia spokoyności w całym Kaukazie. Wody leczące w Goreczewodsku i Konstantynogórsku będą nadal zabezpieczone od napadów Czarkiesów i wszelkich innych niebezpieczeństw. Zwalczenie Karaczaiewców ważny będzie miało wpływ na wszystkich innych mieszkańców Kaukazu, dotąd jeszcze nie poskromionych, a lud ten przez położenie swoie przy górze Elborus, posłuży za obronę przeciw wszelkim nieprzyiacielskim usiłowaniom Transkubanów; bez iego bowiem pozwolenia mieysc tych przechodzić nie mogą. Przykład podbicia ludu, który dotychczas uchodził jako naytrudnieyszy do zwycięźenia z pomiędzy wszystkich górali, nasunie innym myśli, iż los podobny i ich czeka; a tak więc pod każdym względem uczyniono ważny krok. Skoro bowiem, przez założenie warowni przy występach gór, będzie pokoleniom Kaukazu odięta sposobność przedsiębrania łupieżczych wypraw na równiny, gdzie szukaią swego utrzymania, zostaną przymuszone uledz i błagać łaski i opieki wielkiego naszego Monarchy.

Umieszczamy ieszcze następuiące zdanie sprawy Jenerała jazdy Emanuela, tyczące się walki z góralami.

" Pomimo wszelkich usiłowań, iakich od pewnego czasu dokładali Persowie, a potem Turcy, aby w ludach góralskich zaszczepić niechęć i nienawiść ku naszemu rządowi; Czeczeńcy, dostatecznie znani z dawnieyszych łupieztw i rozboiów popełnianych na kraiu naszym (wyiąwszy małą liczbę w odległeyszych górach mieszkaiącą), czuiąc dobroczynność rządu Jego Cesarskiey Mości, z ochotą, i żalem za przewinienia, poddali się berłu Rossyyskiemu. Z tych samych pobudek, Chan Awarski, Abu-Sułtan Nussał-Han, idąc nadto za radą swoiey matki, i dogadzaiąc życzeniom podległych mu ludów, zaniósł, przez swoich pełnomocników, pokorną do tronu prośbę, aby mu wolno było należeć do liczby wiernych naszego Monarchy poddanych. Jakoż w zeszłym miesiącu Sierpniu, zapewniony przez wyprawionych do niego Posłów o wysokiey opiece Jego Cesarskiey Mości, wykonał przed niemi na dniu 9 Września r. b., w stolicy swoiey Chumzaku, uroczystą przysięgę wierności, wraz z swoią matką Chanową Pacha i babką Chanową Chichili, z całym dworem i ludem, i w zakład rzeczywistego poddania się,

oddał, na moie żądanie, Jenerałowi Engelhardt, dowódcy lewego skrzydła woysk liniiowych, iednego z bliskich swych krewnych Beja Himmata Karakitiewa. Chanat Awarski graniczy z Georgiią i wszystkiemi ludami góralskiemi, mieszkaiącemi pomiędzy rzeką Terek a północnym Dagestanem, i wielkie ma wpływy i znaczenie u tychże ludów. Ma trzy miasta i 278 wsi. W tych iest ogółem 34,000 domów i 100,000 samych męszczyzn.„

(podpisano) Jenerał iazdy *Emanuel.*

— Dnia 3 Grudnia. —

(Z Ruskiego Inwalida.)

Dzisiay, iako w czterdziestym dniu od śmierci ŚŚ. Cesarzowey Jeymości Maryi Fedorowny, w Cerkwi Zimowego Pałacu, w obecności NN. Cesarza Jegomości i Cesarzowey Jeymości, oraz Ich CC. Mości Wielkiego Xięcia następcy Tronu i Wielkiego Xięcia Michała Pawłowicza, odprawiło się żałobne nabożeństwo, na którem znaydowali się Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Senatorowie, Jenerałowie i osoby Dworu płci oboiey.

Z Rygi d. 4 Grudnia.

Dziennik prowincyionalny Kurlandyi, Inflant i Estonii umieścił następuiący, po części podług Pszczoły północney, ułożony rzut oka na ukończoną wyprawę:

"Konwencyią uskuteczniona przez Rossyią, zawarta w Petersbrgu, przez którą uznano konieczność zapewnienia Grekom obywatelskiego politycznego bytu, wszyscy ludzie prawi i roztropni w Europie przyięli z nayżywszem uczuciem wdzięczności. Do iakiegokolwiek narodu należący równy brali udział przy teraźnieyszey woynie. Rozpoczęto ią dla zadosyć uczynienia nadwerężonych traktatów, dla zadosyć uczynienia nadwerężonych traktatów, dla pomszczenia obrażoney godności Rossyi; i tylko ten, kogo mamił osobisty i brudny interes, nie mógł uznać, iż cała ucywilizowana ludzkość niezmiernie na tem skorzysta, gdy Mocarstwo, którego podstawą iest surowość i barbarzyństwo, owa tyraniia Azyiatycka, która się sądzi powołana z niebios do władania nad całą naszą częścią świata, w chwili, ostatniey może, w któreyby plany iey mogły stać się nie szkodliwemi, w chwili kiedy zawiść ku Chrześciiańskim narodom pobratymczym iuż iey podała oręż oświaty, nie mogąc iednak przelać w nią iey ducha, zostaie upokorzona, wyparta i nazawsze iey odięta sposobność szkodzenia. Rossyia potrzebuie tylko wolney przeprawy przez Bosfor, Dardanelle, iaką ma przez Sund i cieśninę Gibraltaru: lecz całey Europie potrzeba, aby tyle zniszczonych ludów, należących niegdyś do grona iey rodzin, zostały iey przywrócone; aby obszerne, niegdyś zbytkowo obfituiące, a teraz spustoszone krainy, zostały powrócone oświacie i nazawsze były zasłonione przeciw uciemiężaiącemu jarzmu niedołężnych barbarzyńców. Woyna święta osiągnęła zasłużone błogosławieństwo. Sześć miesięcy dopiero upłynęło od chwili, iak Cesarz wysłał iedno z woysk swoich. W chwilach stanowczych, sam stanął na iego czele; a w Europie, Multany, Większa i Mnieysza Woloszczyzna, za Dunaiem zaś, znaczna część Bulgaryi, 8 twierdz, wraz z warownemi stanowiskami nad Dunaiem i dwoma nieprzyiacielskiemi obozami, zostały zdobyte. Trofeami naszemi są: 957 dział, 180 chorągwi, i niezmierne zapasy, 17 większych i 45 mnieyszych statków zatopiono lub zabrano, 9 Baszów i 22,500 ludzi złożyło broń przed naszemi woyskami, a tysiące rodzin Bulgarskich oswobodzone są z niewoli.„

"W Azyi zdobyto trzy Baszostwa, czyli Gubernije, z sześciu twierdzami, trzema znakami i trzema obozami; a w tych 313 dział, 195 chorągwi, i 11 buńczuków. W niewolą uięto 8 Baszów i 8000 żołnierzy. Oddział nieprzyiacielski, z 30,000 ludzi złożony, został pobity i rozproszony. I tu uwolniono kilka tysięcy rodzin, pędzonych od Turków iak trzody, i przywrócono ziemi rodzinney, którą w przyszłości bezpiecznie będą zamieszkiwać pod opieką zwycięzców. — Korzyści te kosztuią nas 8 dział, straconych pod Szumlą, i około 6000 ludzi poległych. Linia naszego woyska rozciąga się teraz od warownego Kałafat, z którego boiaźń Turków wypędziła, a zatem od Widdynu, aż do utwierdzoney nanowo Warny. Przednie straże nasze stoią nad Kamczatczykiem, Dewin zaięty, Bazardzik i Prawody zasłonione. Od Szumli, gdzie obserwacyia w czasie zimy nie była potrzebną; i od Sylistryi, gdzie mróz i wylewy utrudniały oblężenie, woyska nasze powróciły na leże zimowe do Multan i Wołoszczyzny, i z stratą odparły nieprzyiaciół, chcących przeszkadzać ich pochodowi. Przyszłość iest w ręku Naywyższego; lecz pod tarczą mądrości i bohaterskiego ducha swego Monarchy, Rossyia tylko pomyślności spodziewać się może."

Z Tyflis d. 14 Listopada.
(Z Ruskiego Inwalida.)

Gazeta Odeska pod dniem 11 Listopada umieściła: — "Podróżny pewny, wczoray przybywszy do Odessy z południowego pobrzeża Krymu, przywiózł z sobą bukiet prześliczney róży, oraz kilka świeżych laurowych, migdałowych i oliwnych gałązek. Rośliny te zerwane były na otwartem powietrzu."

"Czytelnicy nasi bez wątpienia zadziwią się, dowiedziawszy się, że w Anapie utworzył się Klub tańcuiący. Otwarty został dnia 4go bieżącego miesiąca. Otoż ziawienie, zupełnie niespodziewane dla miasta, pod murami którego niedawno ieszcze gromy dział napełniały powietrze, i gdzie sposób Europeyskiego życia zupełnie znaiomym nie był! Godna uwagi także, że pomiędzy towarami, wysłanemi w ostatnim miesiącu z Kerczu do Anapy, znayduie się nie mała liczba kart do gry."

Z Paryża d. 22 Grudnia.

Syn Ministra spraw zagranicznych Laferronays otrzymał krzyż Legii honorowey.

W Marsylii czynione są przygotowania do przyięcia w kwarantannie powracaiących z Morei chorych żołnierzy.

Achmet Bey i dwóch innych znakomitych Turków uchodzących przed gniewem Sułtana, którzy schronili się do Francyi, ukończywszy teraz w Tulonie kwarantannę, wysiedli na ląd. Dway ostatni nazywaią się Mustafa i Jacobi; dowodzili w twierdzach Koron, Modon, i Patras i mówią tylko ięzykiem Włoskim. Achmed Bey zaś dowodził w bitwie morskiey pod Navarino flottą Egipską.

Władza w Tulonie naięła kilka Neapolitańskich, Szwedzkich i Norweskich statków do przewozu nowey wyprawy, lecz niewiadomo ieszcze dokąd.

Nad uzbroieniem na nowo fregaty Cybeli pracuią z pośpiechem; sądzą iż popłynie znowu przeciw Algierowi. Mówią, iż rząd zamyśla na wiosnę mocne przeciw temu kraiowi przedsięwziąść środki i nawet lądem przeciw niemu działać. Dowództwo nad lądowem woyskiem otrzyma zapewne w tym przypadku Jenerał Maison, którego teraźnieyszy w Grecyi korpus będzie nowem z

Francyi woyskiem zmocniony. Do tey wyprawy budą teraz w Tulonie nowego gatunku bombardyerskie szalupy, które maią bydź prawie okrągłe.

Rozpoznawcza handlowa kommissyia po 13tu posiedzeniach ukończyła rzecz o wyrobie żelaza we Francyi, i przystępuie do wyrobu cukru.

W Lionie utworzona nakoniec została kommissyia do początkowych szkół, ale żaden z duchownych nie chciał do niey należeć.

Przed kilku dniami Minister spraw wewnętrznych obeyrzał w warsztacie Rzeźbiarza Debay, oyca, model na posąg Ludwika XIV., który iest dla miasta Montpellier przeznaczony. Będzie w ogromney wielkości z bronzu odlany i na rynku Peyron na podstawie z białego marmuru postawiony.

Z rozkazu Prefekta policyi ogłoszone zostały niedawno wykazy wszystkich przybywaiących tu Sekwaną statków i towarów, z których okazuie się, że liczba pierwszych (w przeciągu iednego roku) wynosiła przeszło 20,0000, a drugich przeszło 1 mill. 600,000 beczek. Siedem osmych części z nich przybyły Marną i wyższą Sekwaną. Żegluga ta powiększy się znacznie przez zapowiedziane w r. 1833 otworzenie kanałów Monsieur, Loire i Bourgogno, iako też przez złączenie kanałem wyższey Sekwany z rzeką Jonny. Gdy przy wązkości Sekwany statki zwolna tylko do Paryża przybywać mogą, przeto P. Belleym przedstawił radzie departamentowey od zręcznego inżeniera ułożony plan, przez który za małą opłatą urządzony bydź ma przed stolicą pływaiący rynek, gdzie wszystkie statki wygodnie i bez niebezpieczeństwa stawać mogą.

Dos iy w tych dniach do doletności Baron Bernadotte w Pau (wnuk Króla Szwedzkiego) obiął maiorat przynoszący 11,700 Fr. rocznego dochodu i poświęcił się stanowi sądowniczemu.

Słychać, iż Baron Rothschild (bankier) kupił za 2 1/2 mill. Fr. piękną wieś z obszernemi lasami po Fouché.

Towarzystwo z kapitalistów złożone chce na polach Elizeyskich wystawić teatr, który mieścić ma 10,000 osób i w Niedziele tylko otwierany będzie.

Z Madrytu d. 9 Grudnia.

Dnia 6 b. m. na obchód rocznicy urodzin N. Królowey Jmci była wielka gala u Dworu. Wszystkie władze znaydowały się w mundurach na pokoiach, i do ucałowania ręki Królowey przypuszczonemi byli Posłowie zagraniczni, Grandowie Hiszpanii, Tytularze Kastylii, deputacyie od różnych prowincyy, i t. d. O godzinie w pół do 6tey przypuszczone zostały damy do ucałowania ręki Monarchini, która przyięła ie z zwykłą sobie dobrocią. Artylerya ochotników Królewskich wystrzeliła wedle zwyczaiu z dział, a w wieczór teatr był oświecony. Kommissarz Bulli krzyżowey rozdał z tey okoliczności pomiędzy ubogich 21,000 piastrów.

Zachodzą ciągle urządzenia dotyczące się woyska, iego płacy, i t. d.

W Burgos panuie trzeciodniowa febra i okazały się wyrzuty szkarłatne, iednak nie są niebezpieczne.

— Dnia 11. —

Dziś po południu wyiechał Dwór do letniego zamku Pardo (o 2 mile ztąd leżącego); Infant tylko Franciszek pozostał w gmachu Madryckim.

Dnia 1go Grudnia wynosiła w Gibraltarze liczba chorych na żółciową gorączkę w wieczór 390, a w obozie zostawało pod dozorem 20 ludzi.

Zawiązane tu pod nazwiskiem rozmaitych przedsięwzięść towarzystwo (*empresas diversas*), miewa od pieiakiego czasu częste narady, co okazuie, iż wkrótce czynność swoią rozpocznie. Do ego zakresu należy zrobienie rzek spławnemi, zakładanie kanałów, mostów, rozsełanie towarów wewnątrz kraiu i zagranicę, i wiele podobnych przedsięwzięść. Do uskutecznienia robót ma oddanych bydź towarzystwu do 7000 galerowych więźniów. Król zakupuiąc akcyie, okazał iak dalece sprzyia przedsięwzięciom tego towarzystwa. Lecz czyli one przyydą do skutku, zachodzi wątpliwość: bo dochody wyższey szlachty znacznie się zmnieyszyły, a długi się zwiększyły i dla tego zamyka się w swych dobrach, stan zaś kupiecki nie udzieli pieniędzy tylko na prędki zwrot. Jeden tylko stan duchowny zamożny w bogactwa mogłyby się przyłożyć do uskutecznienia iego zamiarów, ale czy to uczyni, niema pewności.

Zdaie się, że stracenie wielu hersztów spisku w Katalonii, dało powód do zawiązania się nowych band zbroynych, które mścić się chcą za straconych kollegów.

Jutro zawdzieie Dwór żałobę na 3 tygodnie po zmarłey Królowey Saskiey.

Z Lizbony d. 6 Grudnia.

W tey chwili po nadeyściu do rządu pism od Pełnomocnika Królewskiego, Vicehrabi d' Asseca, rozchodzą się osobliwsze wieści. Twierdzą, iż Król Angielski formalnie oświadczył, iż uznaie Don Miguela Królem Portugalii, ale szczególniey zastanowia dodatek do tey wieści, że Francyia gotowa iest póyść za tym przykładem.

Kupy konstytucyionistów znacznie się w prowincyiach pomnożyły, i groźą uderzeniem na Porto lub Lizbonę. Wieść o wylądowaniu wychodniów Portugalskich do Figueira (w Algarbii) ożywiła na nowo stronników Don Pedra. Uwięzienia zwiększaią się codziennie Niech trzy lub cztery osoby razem stoią zaraz są do więzienia porwane.

Z Londynu d. 19 Grudnia.

Duch oszczędności zdaie się zaymować wszystkie Ministerstwa. P. Murray miał już w osadniczym wydziale zaprowadzić wiele oszczędzeń, a Xiążę Wellington chce znieść Namiestnikowstwo w Irlandyi.

Gazeta *Morning* opisuiąc nasz wywóz na morze Baltyckie, wyraża: W roku zeszłym przybyło z tego morza 644 okrętów z artykułami pierwszey potrzeby, a odeszło tam tylko 32 okrętów z naszemi fabrykatami.

Gazeta Kentska donosi, iż w zeszłym tygodniu posłano do Dowru 300 worów wełny do wywozu za granicę. Z ostatniey strzyży zakupili handlarze Francuzcy w Romney i Weald dwie trzecie części wełny, i ieśli daley tyle wełny za granicę odchodzić będzie, tedy w owych mieyscach nie zostanie się na wewnętrzną potrzebę zaledwie trzecia część worów.

Przed kilku dniami służący P. Cottingham, Leśniczego w Snorford Hill, poszedł około godziny 3 zrana do stayni, dla ubrania koni i zawiezienia wozu żyta do Lincoln. Gdy wyszedł znowu ze stayni, przemówił do niego nieznaiomy, iż chce i musi mieć klucze od domu. Służący odpowiedział, iż musi póyść po nie do stayni; poszedł więc i wziął wiszącą na ścianie podwóyną fuzyią swego Pana, wyszedł z nią i kluczami, zapytał się złodzieia czego chce: wystrzału lub kluczy; nic z tego oboyga, odpowiedział zawołowany złodziey, i śpieszno uchodził.

DODATEK DO N^ro 2. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 7 STYCZNIA 1829 ROKU WE ŚRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzień godzina	Barometr z redukc: na 0° R.	Therm: czyli stopnie ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
Stycz:	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 2, 915	— 4. 4	95	Północny słaby	Pochmurno	Snieg
12	„ 2, 666	— 1. 7	87	Półn: Zac: słaby	„ „	„
3. 3	„ 2, 954	— 1. 4	88	Połud: Za. słaby	„ „	„
9	„ 3 121	— 2. 4	95	„ „	„ „	
7	27 2, 875	— 1. 7	96	Zachodni słaby	Pochmurno	Snieg.
4. 12	„ 2, 761	+ 0. 9	88	„ „	„ „	„
3	„ 2, 654	— 0. 4	90	„ „	„ „	„
9	„ 2, 272	— 1. 7	94	„ „	„ „	
7	27 2, 057	— 3. 9	94	Wschodni słaby	Pochmurno	
5. 12	„ 2, 255	— 0. 0	91	„ „	„ „	Snieg.
3	„ 2. 696	— 1. 7	93	„ „	„ „	
9	„ 3, 727	— 4. 7	93	„ „	„ „	

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

— *Z Krakowa* —

Wyciąg Obserwacyi Meteorologicznych z Miesiąca Grudnia 1828 r.

Naywyższy stan Barom: d. 3 . . 28" 1.'"471

Nayniższy . . d. 20 . 27 1. 097

Średni 27 7. 129

Naywiększe ciepło d. 19 + 7. °8

Naymnieysze d. 3 — 12. 4

Średnie . + 0. 037

Naywiększa wilgoć d. 9 i 28 . 96

Naymnieysza d. 4 . . 69

Średnia 89. 2

Dni pogodnych 1. Pogodnych z chmurami 2. Pochmurnych 28. Deszczów 13. Śniegów 7. Mgła 1. Wichrów 9. Wiatr panuiący zachodni i Pn. zachodni.

W Krakowie dnia 2 Stycznia 1829 roku.

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

Z Bruxelli d. 23 Grudnia.

Podług Gazet naszych Xżę Gustaw (syn byłego Króla Szwedzkiego Gustawa) miał złożyć stopien Jenerała majora wsłużbie naszey.

Podpułkownik Posson, adjutant J. K. Mci, uda się do Petersburga, dla złożenia N. Cesarzowi Jmci i całey Rodzinie Cesarskiey w imieniu naszego Monarchy pożałowania z powodu śmierci Cesarzowey Matki.

P. van de Poll, członek drugiey Izby Stanów jeneralnych, mianowany został burmistrzem miasta Amsterdamu, a P. Reyphins, dotychczasowy Prezes drugiey Izby, wyniesiony na członka pierwszey.

Z Sztokolmu d. 19 Grudnia.

Słychać, iż N. Król Jmość zachorował z oziębienia i przez kilka dni nie wychodził z pokoiów, ale już przychodzi do zdrowia.

Liczba podanych wniosków w seymujących czterech Stanach wynosi do 15 b. m. iako oznaczonego terminu do 600.

Z Lipska d. 21 Grudnia.

Professor Krug odkazał przed śmiercią Uniwersytetom Lipskiemu i Halsko Wittenbergskiemu po 5000 talarów z wysłużoney swey pensyi. Zapis nastąpił pod dniem 14 Listopada, a kapitał składa się z 10,000 talarów w 4rech procentowych rewersach Pruskich, od których żona iego aż do śmierci pobierać będzie procent. Po śmierci podzielone będą na 4 równe części: 1) na pomnożenie biblioteki Uniwersyteckiey przez zakup xiążek filozoficznych, historycznych i literatury; 2) na nagrodę za naylepsze rozwiązanie przez iednego z uczniów wydziału filozoficznego na zadane pytanie przez tenże wydział z filozofii, historyi i literatury; 3) na nagrodę co roczną ucznia filozofii, który naylepiey rozwiąże zadanie wydziału filozoficznego; 4) na trzechletnie stipendium, dla zdatnego, obyczaynego i pobożnego ucznia bez względu na religią; nakoniec na stipendium dla ucznia pochodzącego z rodziny Krug lub Zeng (zapewne żony iego).

Ceny zboża utrzymuią się ciągle u nas, chociaż go już od nieiakiego czasu wiele zakupiono. Wszelka czynność w okolicach naszych, oprócz handluiących zbożem i zbytkowemi towarami, ustała; w górach panuie wielka nędza. Tu nawet i w okolicznych wioskach zachodzą wielkie narzekania. — Podług naynowszego spisu miasto nasze liczy teraz 40,700 mieszkańców.

Od brzegów niższey Elby d. 26 Grudnia.

Tegoroczni Meklenburgsko-Szweryński Seym w Melchin tak wiele miał do załatwienia przedmiotów, iż dopiero po 34rem posiedzeniu zakończony bydź mógł, a wszelako wiele odłożonych bydź ieszcze musiało do Seymu przyszłego.

Rzeka Wesera pod Bremą wzniosła się w nocy z ostatniey Niedzieli na Poniedziałek o 3 1/2 stopy, a dnia 22 zrana do 12 stóp i ieszcze się wznosiła.

Dnia 4go b. m. przy rozwidnieniu dostrzeżono przy Osterwerstedt pod brzegiem Duńskim, w urzędzie Hiörring, rozbity okręt, którego maszty prawie iuż w wodzie leżały. Był to bryg Doris Kapitana Owen z Sunderland, przeznaczony z Gdańska z żytem, &c. do Londynu, którego to nieszczęście spotkało. Wszelkie usiłowania ratowania ludu, który trzymał się ieszcze wielkiego masztu, były przez cały dzień daremne. Wieczorem bardziey się ieszcze okręt pochylił i oderwane od okrętu części i ładunek wyrzucała woda na brzeg, i nie wiele miano na-

dziei zastać ieszcze nazaiutrz nieszczęśliwych proszących o ratunek przy życiu. Przecież nazaiutrz rano za rozwidnieniem się postrzeżone ich ieszcze na szczątku okrętu; podwoiono więc usiłowania ratunku, i udało się, lubo nie bez niebespieczeństwa walecznym maytkom przerznąć się na łodzi i wyratować 8 nieszczęśliwych, ktorzy prawie nieżywemi na ląd wysadzonemi zostali, ale wkrótce skrzepionemi zostali. Z ładunku okrętu mało co wyratować można było.

Wiary godne listy przez Finlandyią z Petersburga idące, donoszą, iż Cesarz przedsięwziąść chce podróż do Finlandyi, i sądzą, że w tey chwili znayduie się iuż w Helsingfors. J. C. Mość obeyrzy twierdzę Sweborg, potem powróci nadbrzeżem do Petersburga.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, to iest dnia 8 b. m. daną będzie Wielka Komedya w 3ch aktach, pod tytułem: *Dyianna Xiężniczka Barcelony*, czyli *Duma i Miłość*. — Po 1wszym akcie tańczone będzie przez JP. Julią Szpringer *Wielkie Solo Mazur*; po 2gim zaś exekwowany będzie przez tęż JP. Julią Szpringer *Wielki Hiszpański Polonez z Kastanietami*.

WIELKA LOTERYA
u Synów Daniela Coitch w Wiedniu.

Za naywyższem pozwoleniem puszczone są do wygrania przez Loteryą:

1. WIELKIE PAŃSTWO SAVENSTEIN, z wcieloną do tegoż Maiętnością SCHÖNEICH, w Krain w Cyrkule Neustädtt leżące, albo Summa 200,000 Ryńs; W. W.
2. DWA WIELKIE DOMY Nro 4 i 5 w Laybach, wraz z należącemi do tychże OGRODAMI, albo Summa 25,000 Ryńs: W. W. które wygrywaiącym, wolne od wszelkich ciężarów oddane będą.

Loterya ta składaiąca się z 106,000 Losów sprzedaynych, oraz 4000 niebieskich i 2000 różowych, pewnie wygrywaiących freylosów, zawiera w sobie oprócz tych głównych Summ 200,000 25,000 Ryńs: ieszcze 4179 Treferów po 10,000. 5000. 4000. 3000. 2000. 500. 250 &c. &c. &c.

Dla 4000 freylosów niebieskich, iest przeznaczone 4000 Treferów po 7500. 500. 400 &c. &c. w kwocie 540,000 Ryńs.

Dla 2000 różowych freylosów, iest 2000 Treferów po 2500. 250. 100 &c. w kwocie 26,000 Ryńs:, w ogóle przeto Loterya ta zawiera w sobie 10,182 Treferów wygrywaiących, istotnie ogólną Summę 410,000 Ryńs: w W. W.

Bioracemu na raz 10 Losów, udzielonym zostanie 1 z wyżey wspomnionych freylosów bezpłatnie, któren oprócz pewney przeznaczoney wygrany, gra ieszcze wspólnie z całą Loteryą, a zatem i główny los trafić może.

Loterya ta ze względu małey ilości losów, przytym wielu znakomitych wygranych, obok szczupłey stawki, za bardzo korzystną dla graiących uznana iest Loteryą. Losów do teyże po 10 Ryńs: W. W. czyli 18 Złp. dostać można u Józefa Louis w Krakowie, gdzie obszernieyszy plan tey Loteryi żądaiącym gratis rozdaie się.

Dnia 5 Stycznia 1829 *r.*
Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Pszenicy	28 —	24 —	20 —	17 —
— Żyta	11 —	10 15	10 —	9 15
— Jęczmienia	9 20	9 —	8 —	7 15
— Grochu	14 —	13 —	12 —	— —
— Owsa	5 15	5 —	4 26	— —
— Jagieł	19 —	18 —	16 15	— —
— Rzepaku	27 —	24 —	22 —	— —

W Gdańsku d. 29 *Grudnia.*
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od	Złp.	1440	do	1500.
Żyta	—	—	510	—	540.
Jęczmienia	—	—	420	—	480.
Owsa	—	—	260	—	300.
Grochu	—	—	660	—	645.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 328 Ciągnieniu dnia 7go Grudnia 1828 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

56. 17. 65. 86. 10.

Przyszłe 329 Ciągnienie dnia 14go Stycznia 1829 r. przypada.

DONIESIENIA.

Dla zapewnienia potrzeby gotowych prożnych na Sól beczek i materyiału beczkowego na naprawę tychże, iako też samey ich naprawy, dla Ces: Kr. Żup solnych w Wieliczce i Bochni na rok ieden, to iest od 1go Listopada 1829 do ostatniego Października 1830 roku, z mocy Rozporządzenia Wysokiey Ces. Kr. powszechney Nadworney Kamery z dnia 31 Sierpnia 1827 do liczby 35,625/2858 odbędzie się w Ces: Kr. Górniczey i Solney Administracyi w Wieliczce dnia 22 Stycznia 1829 o godzinie 9tey zrana publiczna Licytacyia, i z tym zawarty zostanie Kontrakt, który za naytańszą cenę podeymie się dostawy, z zastrzeżeniem iednak Naywyższego zatwierdzenia.

Domysłowa dostawa przez czas trwania Kontraktu wynosi

Dla Ces: Kr. Żupy solney w Wieliczce:

30,000 gotowych wielkich Beczek,
50,000 detto małych detto
tudzież

100 kóp klepek 60 kóp den 800 kóp obręczy 1000 kóp rozporek	do wielkich Beczek	150 kóp klepek 100 kóp den 1000 kóp obręczy — do małych Beczek

Dla Ces: Kr. Żupy solney w Bochni:

35,000 gotowych małych Beczek,
tudzież

40 kóp klepek
20 kóp den
800 kóp obręczy
do małych Beczek.

Złożyć się maiące przed Licytacyią Vadium, które wraz za kaucyią służyć ma, wynosi dla Wieliczki 3400 ZR. a dla Bochni 1400 ZR. w monecie konwencyyney.

Warunki względem dostawy ogłoszone będą przed rozpoczęciem Licytacyi, i mogą być każdego czasu przed Licytacyią w Registraturze Ces: Kr. Górniczey i Solney Administracyi przeyrzanemi.

Z Ces: Kr. Górniczey i Solney Administracyi, i powiatowego Górniczego Sądu. — W Wieliczce dnia 3 Grudnia 1828 r.

Podpisany Komornik zawiadomia Publiczność, iż dochód z domu pod L. 72 na Kleparzu sytuowanego składaiący się z mieszkań, izby szynkowney i stayni zaiezdney na rok ieden, przez publiczną Licytacyią w dniu 9 Stycznia r. b. o godzinie 9 rano wydzierżawiony będzie. Życzący, stawi się w Vadium Złp. 30 zaopatrzony, gdzie warunki Licytacyi odczytane będą. — W Krakowie d. 29 Grudnia 1828 r. Józef *Słodkowski*, Kom. Sąd.

Komornik Sądowy uwiadomia Publiczność, iż dnia 13 Stycznia i następnych 1829 r. o godzinie 9tey ranney, w Dobrach wsi Alexandrowicach w Okręgu W. M. Krakowa położonych, w Dworze pod L. 1/2, odbędzie się sprzedaż przez publiczną Licytacyią ruchomości w drodze exekucyi Sądowey zatradowanych, iako to: mebli rozmaitych pokoiowych zwyczaynych, tudzież machoniowych stolików, stołów, kanap, krzeseł, tac i t. p., zboża różnego w snopie, jałownika różney sierci, lasu morgów 10 za gotowe pieniądze, i dochód z propinacyi z Dóbr Alexandrowic i dwóch karczm Kochanowskiey i Alexandrowskiey, na wydzierżawienie trzechletnie wystawia się; chęć licytowania maiący propinacyie na powyższe mieysce i termin Licytacyi zaopatrzeni w Vadium zł. Pol: 600 zechcą się stawić.

W Krakowie dnia 31 Grudnia 1828 r. Józef *Słodkowski*, Kom. Sąd.

Handel Dawida Kliglin pod znakiem Króla Dawida, w Kamienicy W. Ostaszewskiego przy Rynku pod Nrem 453, rekomenduie świeżo nadeszły transport Pomarańczy i Cytryn w naylepszym gatunku tak częściowo, iak i w większey ilości w naypomiernieyszych cenach.